Regulatorn

Det elektroniska medlemsbladet för Stockholms Ånglokssällskap

Februari 2022

Redaktörn har ordet

Hej igen och välkommen till Regulatorns februariutskick. Även om det kan vara svårt att tro det så har våren börjat att titta fram bakom hörnet, en vår som förhoppningsvis blir bättre än det tidigare två. Smittoläget har ju börjat visa en kraftig nedgång, mycket beroende på att folk låtit vaccinera sig och att vi har varit duktiga på att hålla avstånd. Nu tar SÅS **inte** ställning i frågan, men det är trevligt om vi kan komma igång med vår trafik igen, den behövs verkligen då föreningens ekonomi har blivit rätt så rejält belastad under de två gångna åren. Just nu planeras det ju ett första försök till körning och det är då Ångpendeln som vi ska försöka köra i april (mer om det längre ner). Att man har släppt de flesta restriktionerna medför ju även att vi kanske kan samla fler aktiva och komma igång med den slumrande verksamheten, vilken vår verksamhet är beroende av. Samtidigt så kan vi kanske få fler att hjälpa till under kommande körningar, nu när fler vågar sig ut bland folk, för vi har lite brist på de medlemmar som vi behöver i samband med körningarna (läs mer längre ner). Snart stundar även ett årsmöte som vi kanske kan få fler att delta i nu när många är friska eller vaccinerade, det är ju alltid kul att träffas och tillsammans lösa SÅS framtid och fika ihop som förr.
Skulle den nu vara så att ni inte vill ha medlemsbladet i er e-post en gång i månaden så kontaktar ni webbmastern på regulatorn@bahnhof.se så tar vi bort din e-postadress.

Ha det bra alla!
/Webbmaster Lasse Nelson

SÅS och Slakthusbanan

SÅS trafik började ju 1975 på Slakthusbanan, som blev den första platsen där vi bedrev vår trafik. Även om vi började köra resor ute på det allmänna järnvägsnätet så fortsatte vi att köra någorlunda regelbunden trafik på Slakthusbanan fram till Lucia 1993. Sen revs tyvärr Slakthusbanan för att istället husera Tvärbanan och en era med trafik på banan gick i graven. Vi har fått många frågor varför vi inte berättar hela historien om Slakthusbanan då den hade så stor betydelse för SÅS under så många år och var den som skapade mycket av det som SÅS är idag. Så redaktörn/webbmastern, fick sätta sig ner och skapa historien om Slakthusbanan och SÅS verksamhet på den samma, för publikation på vår hemsida. Idag finns en flik där ni kan gå in och läsa hela historien och även se en massa unika bilder, som den ovan, tagna av bland annat Björn Elthammar. Fliken på hemsidan hittar ni under ”Om SÅS”. https://anglok.com/om-sas/slakthusbanan/

Trafik och evenemang under 2022

Eftersom de flesta restriktioner kring covid nu har börjat att släppas, så har SÅS nu funderat hur vi skulle vilja se hur våra resor och evenemang ska komma att se ut för det här året. Även om vi inte kan köra allt vi vill, så måste vi planera och se framåt, för vi behöver dels belöningen att få rulla med våra fordon efter timmar av arbete, men även de intäkter som resorna genererar. SÅS ekonomi är ju lite tyngd efter att på två år bara fått till en trafikhelg och de medlemsavgifter som kommer in tack vare er. Styrelsen har tittat lite på vad vi i stort skulle kunna göra under 2022 och får nu ta allt efter hand, så vi ser att det fungerar. Det här är vad man har tittat på, men observera att allt är **preliminärt** så här långt och när det är bestämt och klart, så återkommer vi med mer exakta uppgifter.

- **Ångpendeln 23-24 april**. Ångpendeln blev ju en veritabel succé trots sin lite konstiga utformning, men folk gillade att få åka med bakledes i två kilometer och framlänges två kilometer tillbaka. Därför så har nu styrelsen satt datumet 23-24 april som ett trolig datum som vi skulle kunna prova på det här igen. Samtidigt så hålls ju det årliga ”Tågsläpp” samma helg och att då köra samtidigt blir ju en bra lösning då folk både kan åka och titta.
- **Vår/sommarresa Liljeholmen – Södertälje**. Som sagt, allt är preliminärt, men det är inte omöjligt att vi kör en trafikhelg även på Södertälje under den första halvan av 2022. Resan finns med som en eventuell möjlighet som ska ses över och beslutas om, även den får vi återkomma till.
- **Trafikhelg i Katrineholm** under sommaren. Naturligtvis så står en trafikhelg i Katrineholm högt upp på önskelistan. Dels så vill vi köra vår första trafik tillsammans med vår systerförening KÅS, Katrineholms Ånglokssällskap som rustat E10 1747, men även vissa upp oss för vår hyresvärd till stallet, Katrineholms Kommun. Blir det trafikhelg i Katrineholm så är det mycket möjligt att det blir under Katrineholmsveckan i vecka 32. Trafiken kommer i så fall bestå av utfärdståg från Katrineholm till Vingåker och Flen under en helg.
- **Ångpendeln i höst** är ju ett alternativ, lik den vi körde i september 2021 och som visade hur mycket åksugna Stockholmarna var efter så lång tid utan ångtåg. Att köra Ångpendeln är ju en relativt enkel sa jämfört med längre resor då vi dels håller oss på spår som används för växling och då kan köra med personal som har en lägre behörighet än de som krävs för linjekörning.
- **Luciaångtåg till Södertälje**. Det var på håret att vi kunde köra Luciaångtåg i december 2021, men restriktionerna kom precis dagarna innan den helgen och vi ställde in. Om möjligheten finns 2022 så kommer vi naturligtvis att ta den då vår ångtågsresa till Lucia är mycket populär bland Stockholmarna. Troligen så blir Luciaångtåget en resa som vi fortsatt vill satsa på då även vi gillar den och att den har traditioner långt tillbaka i SÅS historia.
- **Evenemang utan ångtåg**. Vi brukar ju stå och sälja våra vykort, böcker och en del annat, under åtminstone två tillfällen varje år. Dels handlar det som Spårvägssällskapets marknad i Alkärrshallen på Djurgården, men även på Hjulmarknaden som numera hålls i Solnahallen. Vi får se hur det hela utvecklar sig under året, men de här två evenemangen ger bra inkomster till SÅS och brukar generera en och annan ny medlem.
- **Kvällar med tema**. Det är mycket möjligt att vi under 2022 även kan komma igång med kvällsmöten i Västberga där vi tar in någon berättare eller tillsammans tittar på film och bilder, men fika och tilltugg. Det här är ett bra sätt att får medlemmar, aktiva som passiva, att träffas under gemytliga former.

Snart dags för årsmöte i SÅS

Årsmöte eller Årsstämma, här har vi i alla fall ett datum som är inbokat! **Onsdagen den 30 mars klockan 19.00** så kommer vi att hålla årsmöte i SÅS. Årsmötet kommer i år att hållas i vår klubbvagn ”F5:an” nere i Västberga, men för er som är lite osäkra ännu, så kommer det finnas möjlighet att deltaga via Skype där vi senare meddelar vem ni ska anmäla ert intresse till. Årsmötet kommer som vanligt att handla om val av medlemmar till styrelsen och andra funktioner, i år som är ett jämnt år, så ska vi välja Vice Ordförande, Kassör och två Övriga Ledamöter. Valberedningen är sköts även detta år av Johan Berg som du kan nå på nummer 0738 930 144 om du har några förslag på medlemmar till posterna.

På mötet så kommer ni även att få ta del av SÅS verksamhetsberättelse för 2021 och vad SÅS hade för sig under förra året. Ni får även ta del av bokslutet för 2021 och med den en revisionsberättelse där vi tittar på ekonomin. Under mötet så kommer ni även att få veta hur 2022 är tänkt att se ut i SÅS, då med vilka projekt som är inplanerade, resor och övrig verksamhet i både SÅS och KÅS. På mötet serveras som vanligt kaffe/te och tilltugg samt att det ges tid för diskussion, samtal och frågor efter mötet.

Ni vet väl att alla medlemmar kom komma in med motioner till Årsmötet? Om det är något som ni skulle vilja ta upp och som skulle kunna användas i SÅS, så har ni möjligheten att göra er röst hörd genom att lämna in ett förslag i form av en motion. Under paragraf 7 i våra stadgar (vilka finns på hemsidan under ”*Om SÅS*”) och Motioner så kan ni läsa följande:
”Medlem har rätt att ställa motion till årsstämma. Motion skall vara skriftlig eller sändas till styrelsen som e-post eller brev, och vara styrelsen tillhanda senast 14 dagar före stämman. Styrelsen skall verkställa utredning som motionen kan föranleda och avge yttrande inför årsstämma. Förslag från medlem om stadgeändringar eller SÅS upplösande skall vara styrelsen tillhanda senast den 31:a december för att sådana förslag skall kunna behandlas enligt §14 och §15.”

Pågående arbeten i SÅS

Eftersom verksamheten i Västberga har gått lite på sparlåga, dels på grund av vintern men även covid, så är arbetet mer koncentrerat till löpande underhåll och lite renovering. Arbetet med ”*den gröna vagnen*”, alltså vagnen som en gång i tiden hette SJ EBCo3 8116, pågår alltjämt. Målsättningen är ju att under några år, bygga om vagnen till en ny trafikvagn och under vintern så har man titta lite på insidan. Vagnen båda boggier är ju genomgången liksom alla fyra axlarna och draginrättningen. Sen pågår löpande underhållet av det nuvarande trafikloket S1 1921 som gås igenom punkt för punkt, men där arbetet är lite segt när det är kallt, snöigt och blött. Med i planeringen finns ju det pågående arbetet med vårat diesellok T21 98 som har brottats med en spricka i växellådan. Det här är lite omständligt då oljetråget ligger mycket nära marken och är svårt att få bort och ut samt att sprickan sitter svårt till för reparation. Samtidigt pågår arbete med byte av den oljepump som döljer sig på samma ställe. Vårat diesellok T23 113

brottas även det med ett problem då kylaren läcker på ett svåråtkomligt ställe, dock är läckaget ringa och man får hålla koll på vattennivån vid körning.

Vi har ju även ett mindre och smidigare diesellok, eller lokomotor som den sorterar under då den har under 300 hk, och som vi använt i många år. Loket heter SJ Z64 349 och användes i vår interna växling fram till problem med oljepumpen uppstod. Pumpen är renoverad men har fortfarande svårt att få upp oljetrycket, vilket krävs innan start av motorn. Sen har vi även problem med lokets bromscylinder som måste tas ned och packas om. På bilden är loket skinande grönt, men det är några år sedan och numera så är loket avskalat från den färgen och har sin ursprungliga grundfärg i en nyans närmare ljusgrön, så loket skulle även behöva en uppsnyggning innan det tas i bruk igen. Loket, som har en 2-takts ”V4-motor” av fabrikat Deutz med motormodell T4M625, har 240 hästkrafter och är i gott skick, så här behövs troligen enbart en service. Att istället växla med en ”liten” lokomotor är lättare än att växla med de stora T21 och T23 då den startas med en ordinär startmotor, T21 och T23 har tryckluftsstart och är lite mer komplicerade att starta upp. Oftast handlar det bara om att flytta runt några får vagnar och då räcker det bra med lokomotor. Förhoppningsvis så kanske arbetet med loket kommer igång så fort tjälen släpper, då vi har ett stort behov av den.

Medlemskap och årsavgift

Så här efter jul och nyår, eller tidigare, så brukar man betala sin medlemsavgift i SÅS. Har du inte gjort det ännu så är det hög tid att göra det, förutsatt att du vill fortsätta att stödja SÅS verksamhet och målsättning att bevara en del av det Svenska järnvägskulturarvet. Varje krona är viktig för verksamheten då vi vill fortsätta att visa upp våra fordon och bjuda in till en resa förr i tiden. 250:-/år för fullbetalande medlem och 25:-/år för familjemedlem boende på samma adress. Medlemsavgiften betalas in på SÅS Pg **83 53 68-2**. Ange både namn och eventuell e-postadress så vi kan nå dig med våra nyhetsutskick. Som medlem kan du själv välja om du enbart vill stödja verksamheten eller delta i SÅS aktiva verksamhet. Det finns inga krav på förkunskaper att bli aktiv och du bjuds på möjligheten att delta i våra resor som personal. Besök oss gärna i Västberga på tisdagar från 18.00 (Vretensborgsvägen 13, till höger om huset och takt över gården)

Att medverka i SÅS trafik

När vi har körningar så behöver vi alltid trafikpersonal och här finns det uppgifter till alla oavsett utbildning. Även om du är passiv och inte skruvar med SÅS fordon, så är du alltid välkommen att medverka under resorna. Kan du inget om vad du ska göra så får du gå med någon annan under den första tiden. Personal som lokförare, eldare, växlare, säkerhetsansvarig, ombordansvarig m.fl. är poster som kräver gedigen utbildning och erfarenhet, men att vara konduktör, plattformsvakt, serveringspersonal, kökspersonal, biljettförsäljare, hjälpreda och liknande, är poster som alla kan ställa upp och arbeta i. Vi lär dig allt du behöver veta och kunna för tjänsten. Det vi har lite brist på är främst serverings- och kökspersonal där vi skulle behöva bygga upp en bra arbetsgrupp. Vi har ju ingen restaurangvagn, utan säljer kaffe, mackor, te och tilltugg från en vagn som man drar fram med i mittgången i tåget, vi brukar kalla det ”Dra-maten”.

I köket så arbetar man med tillredning av kaffe och mackor till serveringsvagnen och ser till att personalen hela tiden har varor att sälja till resenärerna. I köket tillreder man även personalens måltider som sedan serveras vid bord i samma vagn och på de tider som man fått som lunchtid. Det brukar handla om att se till så att det finns mackor och fika till morgonmötet och att göra ett 20-tal enklare luncher, bara så att personalen blir mätta och nöjda. Har man även möjlighet till bil så kan det även handla om att åka och handla inför en resa. Just nu är vi intresserade av att bygga upp en köksgrupp som sköter hela den här biten efter egna idéer och kunnande, vi vill ha ett ”gäng” som tillsammans sköter det här och håller reda på vad som ska göras och köpas in. Låter det här som en uppgift som du skulle vilja vara med i? Skicka i så fall ett mail till regulator@bahnhof.se så hör vi av oss.

Hur blir man nu aktiv i SÅS körningar och hur kommer man i kontakt med den som har hand om personalen? Om du håller koll på när det är dags för en resa och även dyker upp i Västberga någon tisdag innan en resa, så berättar vi mer. Du kan även kontakta oss om du är intresserad; vi nås på telefon under tisdagar klockan 18-21:00: 0793 405 341 eller så mailar du till regulatorn@bahnhof.se eller roland.jonsson45@gmail.com så återkommer vi och berättar mer.

Visste du det här?

Långt innan dieselloket T23 113 hamnade hos SÅS så var det ett smalspårigt lok med spårvidd 891mm. När SJ fortfarande ägde en hel del smalspårslinjer så beställde man ett nytt starkt diesellok från Tyska MAK, Maschinenbau Kiev, för leverans 1952-1954. Totalt beställdes 25 lok för smalspårsbanor som fick litt Tp. Efter hand så lades smalspårslinjerna ned och man stod då med ett antal relativt nya och starka diesellok man inte riktigt visste vart man skulle placera. Man valde då att sända dessa till SJ Huvudverkstad i Örebro för breddning till normalspår och 15 stycken breddades 1965-66 och placerades ut på SJ-nätet som främst växlingslok, färgen blev även ändrad från grön till SJ-röd/brun. SÅS har idag T23 113 som tidigare var smalspårsloket Tp 3504 (se bilder), men vårat lok fick även en annan ombyggnad på 1970-talet då hytten breddades. Efter att loken slopats i början av 1990-talet så blev de flesta beredskapsdiesellok och när beredskapsloken slopades så köpte SÅS loket då det har en rejäl Stockholmsanknytning bl.a. som lok till soptågen ut till Lövsta sopförbränning. Loket såg även ofta på växling runt staden.

Stockholms Ånglokssällskap
Vretensborgsvägen 13B
126 30 Hägersten
www.anglok.com

Org 80 20 16-8129
Pg 83 53 68-2
Tfn 079 340 5341
E-post roland.jonsson45@gmail.com

Styrelsen 2021-22

Ordförande	*Håkan Edeslätt*	*h.edeslaett@outlook.com*	
Vice Ordförande	*David Rolleberg*	*david.rolleberg@gmail.com*	
Kassör	*Lasse Zethraeus*	*lasse.zethraeus@telia.com*	
Sekreterare	*Roland Jonsson*	*roland.jonsson45@gmail.com*	
Ledamot	*Klas Kindberg*	*57klaba@gmail.com*	*Fordonsansvarig*
Ledamot	*Lennart Nilsson*	*lokflennart@gmail.com*	*Säkerhetsansvarig*
Ledamot	*Ulf Larsson*	*uffe-larsson@bredband.net*	*Ansv Katrineholm*
Ledamot	*Carl-Erik Olsson*	*carlerik1921@gmail.com*	*Medlemsreistrator/arkiv*
Ledamot	*Lars Beijer*	*beijer.lars@gmail.com*	*Trafikansvarig*
Webbmaster	*Lasse Nelson*	*regulatorn@bahnhof.se*	*Redaktör*